

**UCHWAŁA NR VI/XVIII/284/20
RADY POWIATU WEJHEROWSKIEGO**

z dnia 18 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023

Na podstawie: art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz. U. z 2020 r. poz. 920), w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2020 r. poz. 821),

**Rada Powiatu Wejherowskiego
uchwała, co następuje:**

§ 1.

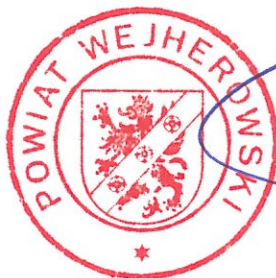
Uchwała się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wejherowskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
Wejherowskiego

Józef Reszke
Józef Reszke

Załącznik do Uchwały
Rady Powiatu Wejherowskiego
Nrz dnia2020 r.

**POWIATOWY
PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2021-2023**

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp.....	3
II.	Diagnoza.....	4
1.	Analiza zagrożeń środowisk rodzin biologicznych w powiecie	4
1.1	Formy pracy z rodziną	7
1.2	Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.....	8
1.3	Wnioski z analizy	9
1.4	Wniosek końcowy:	9
2.	PIECZA ZASTĘPCZA.....	9
2.1	Rodzinna piecza zastępcza	10
2.2	Wsparcie specjalistyczne:	13
2.3	Instytucjonalna piecza zastępcza	16
3.	ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA PIECZĘ ZASTĘPCZĄ.....	23
4.	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2018 – 2020 26	
4.1	Powiatowy program „Drogowskaz do Samodzielności”	27
5.	WNIOSKI Z ANALIZY PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WEJHEROWSKIM.	28
III.	CELE I ZADANIA PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021-2023.....	29
1.	Wsparcie rodzin biologicznych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci.	29
2.	Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom z terenu powiatu wejherowskiego ze szczególnym uwzględnieniem pieczy rodzinnej.....	29
3.	Wsparcie rodzin zastępczych i usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.	30
4.	Podnoszenie kompetencji kadry pracującej na rzecz wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	30
IV.	LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.....	31
V.	FINANSOWANIE PROGRAMU.....	31
VI.	ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	34
VII.	BENEFICJENCI I REALIZATORZY PROGRAMU.....	35
VIII.	MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.	36
IX.	Spis tabel i wykresów	37
	DROGOWSAKZ DO SAMODZIELNOŚCI - Program dla usamodzielniających się wychowanków.....	38

I. Wstęp

Dobro dziecka jest według międzynarodowej Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 roku, wartością nadrzędną, wymagającą preferencyjnego traktowania w porównaniu z innymi interesami osób fizycznych i prawnych. Stanowi ono podstawę wszystkich przepisów Konwencji o Prawach Dziecka. Priorytet dobra dziecka jest określany dodatkowymi terminami – najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka, najlepiej pojęte interesy dziecka, nadrzędny interes dziecka. Podkreślano w ten sposób specyficzny charakter dziecięcych praw, których realizacja zależy w dużej mierze od dorosłych. W Konwencji o Prawach Dziecka nie ma definicji pojęcia dobro dziecka, chociaż dokument określa w pewnym stopniu jego zakres wskazując na takie elementy jak opieka, troska i ochrona.

Polskie prawo także nie definiuje pojęcia dobro dziecka, jednak często się nim posługuje. Kodeks rodzinny i opiekuńczy określa władzę rodzicielską zarówno jako obowiązek, jak i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka. Władza ta winna być wykonywana tak, jak tego w szczególności wymaga dobro dziecka i interes społeczny. Zdarza się władza rodzicielska nie jest wykonywana należycie, zagraża bezpieczeństwu dziecka, wówczas decyzję o przyszłości - tzw., „dobru” dziecka podejmuje Sąd Rodzinny.

W roku 2012 weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 821), która usystematyzowała zadania gminy i powiatu w zakresie wspierania rodziny i organizacji pieczy zastępczej oraz wprowadziła obowiązek przygotowania przez powiaty trzyletnich programów rozwoju pieczy zastępczej, w który wpisuje się niniejszy dokument. Program realizuje założenia Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego oraz Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Do opracowania nowego dokumentu, Zarząd Powiatu Wejherowskiego Uchwałą nr VI/168/20 z dnia 04 lutego 2020r., powołał Zespół ds. Opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023. Cele i zadania określone w niniejszym Programie, zostały sformułowane na podstawie diagnozy wpływającego okresu programowania oraz analizy zagrożeń środowisk biologicznych. Określenie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej pozwoliło na wytyczenie kierunków działań, w poszczególnych latach z uwzględnieniem środków finansowych koniecznych do ich realizacji. Załącznikiem do niniejszego Programu jest program dla usamodzielniających się wychowanków „Drogowskaz do Samodzielności”

II. Diagnoza

1. Analiza zagrożeń środowisk rodzin biologicznych w powiecie

W celu dokonania analizy sytuacji rodzin przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze przeprowadzono za pośrednictwem ośrodków pomocy społecznej ankiety.

Z analizy danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej wynika, że w 2020 roku obejmowały pomocą rodziny, które przejawiały trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Tabela 1 Dane o rodzinach biologicznych mających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z podziałem na gminy -stan na dzień 30 marca 2020 r.

L.p.	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach
1.	Wejherowo - miasto	49	120
2.	Rumia	41	91
3.	Reda	65	162
4.	Wejherowo - gm.wiejska	27	55
5.	Choczewo	10	24
6.	Gniewino	15	30
7.	Linia	11	20
8.	Luzino	18	51
9.	Łęczyce	13	36
10.	Szemud	20	35
	Razem	269	624

Wykres 1 Liczba rodzin biologicznych mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z podziałem na gminy wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach.

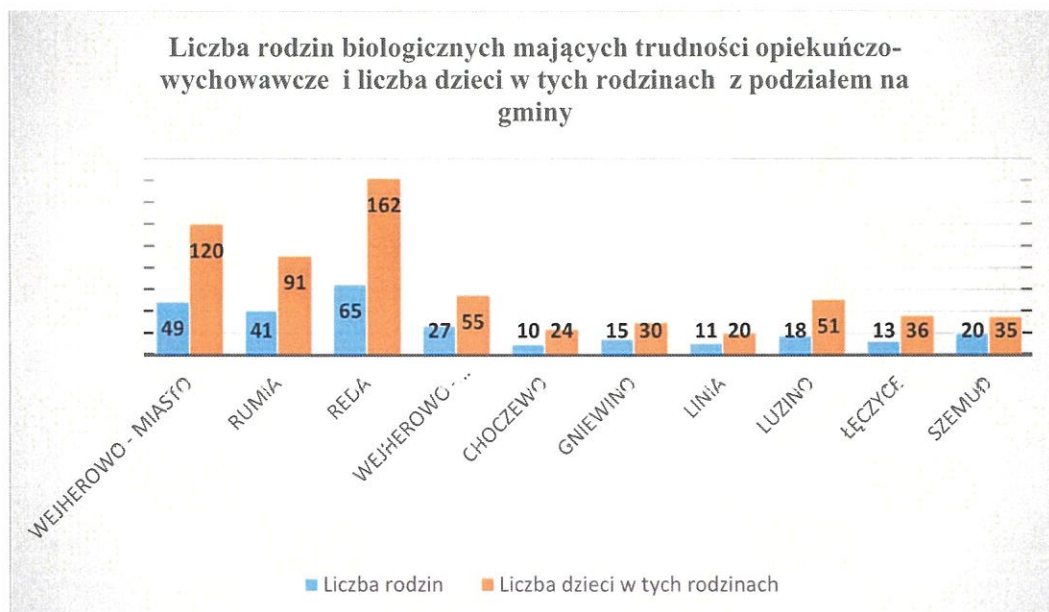

Tabela 2 Liczba asystentów rodziny oraz liczba opracowanych planów pracy z rodziną.

Gmina	Liczba asystentów rodziny	Liczba opracowanych planów pracy z rodziną
Wejherowo - miasto	3	36
Rumia	4	40
Reda	2	32
Wejherowo - gm. wiejska	3	27
Choczewo	0	7
Gniewino	1	15
Linia	1	11
Luzino	2	18
Łęczyce	1	13
Szemud	1	18
Razem	18	217

Wykres 2 Liczba asystentów rodziny i planów pomocy rodzinie z podziałem na gminy.

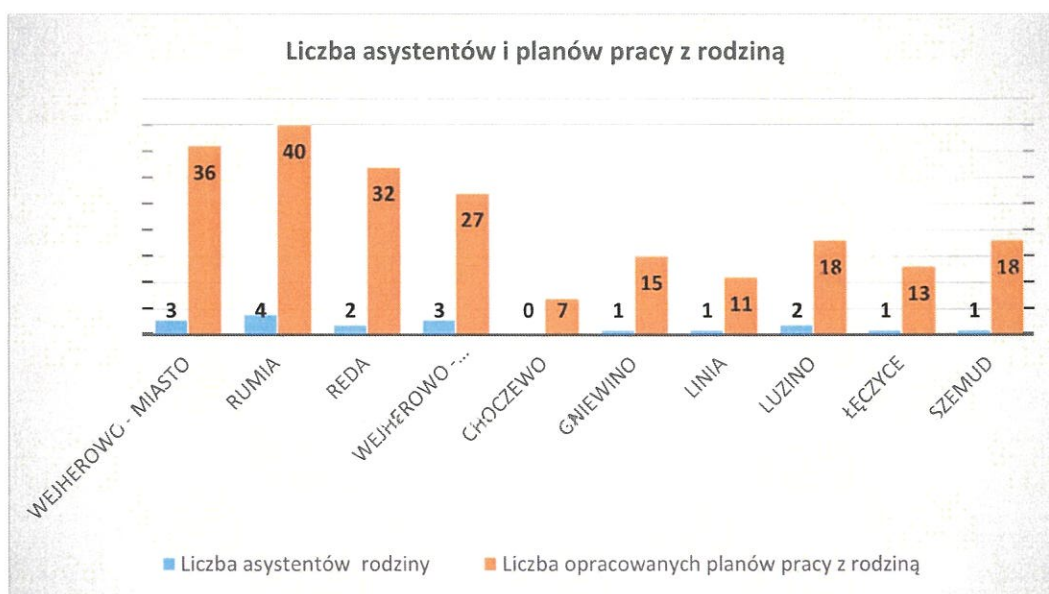
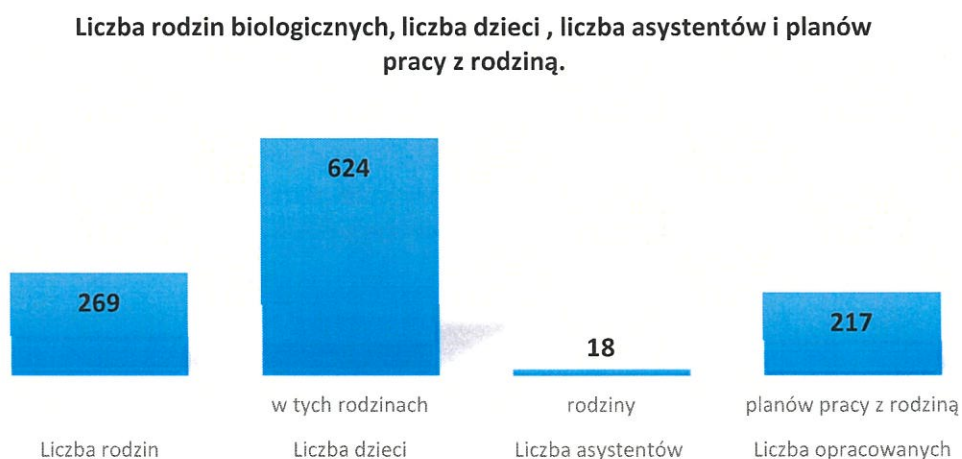

Tabela 3 Liczba rodzin niewydolnych wychowawczo w powiecie wejherowskim, liczba dzieci w tych rodzinach, liczba asystentów rodziny w powiecie i liczba opracowanych planów pracy z rodziną.

Powiat wejherowski	Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba asystentów rodziny	Liczba opracowanych planów pracy z rodziną
razem	269	624	18	217

Wykres 3 Dane dla całego powiatu wejherowskiego o liczbie rodzin niewydolnych wychowawczo, dzieci w tych rodzinach, przyznanych przez Gminy asystentów rodziny oraz zatwierdzonych planów pracy z rodziną.

Na podstawie przeprowadzonej analizy danych o rodzinach biologicznych przejawiających trudności opiekuńczo-wychowawcze nad swoimi dziećmi wynika, że w powiecie wejherowskim w roku 2020 było 269 takich rodzin z 624 dziećmi. Ośrodki pomocy społecznej przyznały tym rodzinom 18 asystentów rodziny, którzy opracowali 217 planów pracy z rodziną.

1.1 Formy pracy z rodziną

Zgodnie z art.10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracę z rodziną organizuje Gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania. W powiecie wejherowskim zadanie te realizują ośrodki pomocy społecznej.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- terapii i mediacji,
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług specjalistycznych i opiekuńczych,
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
- organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Co ważne, zgodnie z art.10 ust. 4 podmiotowej ustawy Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Tabela 4 Formy pracy z rodziną realizowane przez Gminę.

Gmina	Poradnictwo			Terapie	Mediacje	Usługi	
	psychologiczne	pedagogiczne	prawne			opiekuńcze	specjalistyczne
Wejherowo - miasto	17/42	26/45	7rodz/15 dz.	87 rodz.	3 rodz.	0	16 dz.
Rumia	6 rodz./13 dz.	7 rodz./18dz.	0	0	0	0	0
Reda	124 rodz.	0	69 rodz.	0	0	2 rodz/5dz.	2 rodz./2dz.
Wejherowo - gm.wiejska	53 rodz.	0	43 rodz	0	1 rodz.	0	7 rodz./8dz.
Choczewo	0	0	0	0	0	0	0
Gniewino	4rodz./8dz.	0	0	9	0	0	3 rodz.
Linia	od 03.2020	0	0	0	0	0	0
Luzino	11rodz/39dz.	0	8rodz./28dz.	1	0	0	1rodz./1dz
Łęczyce	44/107	razem	razem	0	0	0	5 rodz./13 dz.
Szemud	93rodz.271dz.	brak danych	140rodz./235 dz.	14 rodz.	1 rodz.	32	25
Razem	352 rodziny	33 rodziny	267 rodzin	101 rodz.	5 rodz.	34rodz.	50rodz.

Z przedstawionego powyżej zestawienia dotyczącego stosowanych przez ośrodki pomocy społecznej form pracy z rodziną wynika, że najczęstsza formą jest poradnictwo psychologiczne i prawne, następnie terapie oraz usługi specjalistyczne i opiekuńcze.

Żaden z ośrodków pomocy społecznej w powiecie wejherowskim nie organizował dla rodzin spotkań w ramach grup wsparcia lub grup samopomocowych.

1.2 Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

Zgodnie z art. 18 ww. ustawy w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę może prowadzić gmina lub w przypadku placówki o zasięgu ponadgminnym powiat albo podmiot, któremu gmina lub powiat zleciły to zadanie.

Z kolei na podstawie art. 29 ww. ustawy rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, której zadaniem jest pomoc rodzinie w:

opiece i wychowaniu dziecka,

prowadzeniu gospodarstwa domowego,

kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról w społeczeństwie

Do zadań własnych Gminy zgodnie z art. 176 ustawy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Tabela 5 Liczba placówek wsparcia dziennego w gminach, liczba rodzin wspierających i gminne programy wspierania rodziny.

Gmina	Placówki wsparcia dziennego	rodziny wspierające	Gminny Program Wspierania Rodziny
Wejherowo - miasto	2	0	uchwała Rady Miasta
Rumia	0	0	uchwała Rady Miasta
Reda	0	0	uchwała Rady Miasta
Wejherowo - gm.wiejska	3	0	uchwała Rady Gminy
Choczewo	0	0	uchwała Rady Gminy
Gniewino	0	0	uchwała Rady Gminy
Linia	0	0	uchwała Rady Gminy
Luzino	0	0	uchwała Rady Gminy
Łęczyce	1	0	uchwała Rady Gminy
Szemud	0	0	uchwała Rady Gminy
Razem	6/ 111 dzieci	0	10 programów

Powiat Wejherowski zleca prowadzenie placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym dla 30 dzieci z terenu powiatu Salezjańskiej Fundacji „Zwiastowanie”, która prowadzi taką placówkę w Kniewie.

Z powyższego zestawienia wynika, że tylko 3 gminy prowadzą placówki wsparcia dziennego tj. Wejherowo miasto, Wejherowo - Gmina i Gmina Łęczyce, łącznie dla 111 dzieci. Na uwagę zasługuje Gmina Wejherowo, w której funkcjonują 3 placówki wsparcia dziennego: w Łęczycach, Gowinie i Warszkwie. Ponadto na terenie tej gminy działają 4 kluby Gier, które swoją ofertą wspierają system opieki nad dziećmi, rozwijając w małych dzieciach kreatywność, twórczą postawę oraz umiejętność współdziałania z grupą rówieśniczą. Kluby Gier skierowane są do dzieci w wieku od 5 do 15 lat, w każdym maksymalnie 15 dzieci. w celu podniesienia kompetencji społecznych i wychowawczych

rodziców GOPS w Wejherowie organizował w 2019 roku zajęcia "Szkoły dla Rodziców i Wychowawców". Z oferty skorzystało łącznie 10 mieszkańców Gminy.

Natomiast rodzin wspierających w gminach nie ma w ogóle.

Wszystkie Gminy przyjęły stosowną uchwałą gminne Programy Wspierania Rodziny.

1.3 Wnioski z analizy

Na podstawie powyższej analizy pracy z rodziną można wysunąć następujące wnioski:

1. W gminach powiatu wejherowskiego jest 269 rodzin niewydolnych wychowawczo, w których jest 624 dzieci.
2. Dla tych rodzin przydzielono 18 asystentów rodziny, czyli średnio na 1 asystenta przypada 14,9 rodzin. Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na 1 asystenta powinno przypadać maksymalnie 15 rodzin.
3. W gminie Choczewo nie ma żadnego asystenta mimo, że jest tam 10 rodzin niewydolnych wychowawczo. Natomiast opracowano dla tych rodzin plany pomocy rodzinie.
4. W Gminie Reda i Szemud liczba asystentów rodziny nie pokrywa liczby rodzin niewydolno wychowawczo, czyli 1 asystent na 15 rodzin – w redzie na 1 asystenta przypada 16 rodzin, a w gminie Szemud 18.
5. We wszystkich gminach powiatu nie wykorzystywane są formy pomocy rodzinie przewidziane przepisami prawa, a w szczególności grupy wsparcia i grupy samopomocowe oraz mediacje, usługi opiekuńcze i poradnictwo pedagogiczne.
6. Żadna Gmina nie ma rodzin wspierających.
7. Tylko 3 Gminy (Wejherowo – miasto, Wejherowo – gmina i Łęczyce) prowadzą placówki wsparcia dziennego.
8. Placówkę wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym prowadzi dla Powiatu Wejherowskiego Salezjańska Fundacja „Zwiastowanie”.
9. Gmina Wejherowo prowadzi Kluby Gier dla dzieci w sołectwach Orle, Bieszkowice, Kniewo i Ustarbowo.

1.4 Wniosek końcowy:

Niewykorzystywanie przez ośrodki pomocy społecznej wszystkich możliwych form, instrumentów i narzędzi pracy z rodziną biologiczną przejawiającą trudności w opiece i wychowaniu nad swoimi dziećmi skutkuje bardzo dużą ilością postępowań prowadzonych przez Sąd Rodzinny, co w konsekwencji prowadzi do odbioru dzieci i umieszczeniu ich w pieczy zastępczej. Od wielu lat w powiecie wejherowskim utrzymuje się tendencja wzrostowa w tym zakresie.

Aby ten trend odwrócić należałoby położyć większy nacisk na pracę z rodziną biologiczną w gminach.

2. PIECZA ZASTĘPCZA

Od 1 stycznia 2012 roku obowiązuje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to wprowadziła 2 rodzaje formy pieczy zastępczej, tj rodzinną i instytucjonalną oraz wsparcie dla rodzin zastępczych w osobie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 32 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców naturalnych. Pieczę zastępczą organizuje powiat. Art. 182 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że zadania Powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie, które pełni funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jego zadania wykonuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w którym oprócz kadry zarządzającej i administracyjnej pracują koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni i specjaliści.

Na podstawie obowiązujących przepisów piecza zastępcza sprawowana jest w formie:

Rodzinnej, w tym jako:

- 1) Rodziny zastępcze:
 - a) rodziny spokrewnione,
 - b) rodziny niezawodowe,
 - c) rodziny zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne.
- 2) Rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalnej, w tym:

- 1) placówki opiekuńczo – wychowawczej (typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego)
- 2) regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne,
- 3) interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Pieczka zastępcza jest sprawowana czasowo, a jej celem jest zapewnienie dziecku opieki i wychowania do czasu powrotu do rodziców lub adopcji. W przypadku dzieci, których sytuacja opiekuńcza nie pozwala na powrót do rodziny naturalnej ani na adopcję piecza zastępcza sprawowana jest do czasu osiągnięcia przez nie pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność może przebywać w pieczy zastępczej za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej do czasu osiągnięcia 25 roku życia, pod warunkiem kontynuowania nauki.

2.1 Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinę zastępczą tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których na mocy orzeczenia sądu rodzinnego umieszczono dzieci.

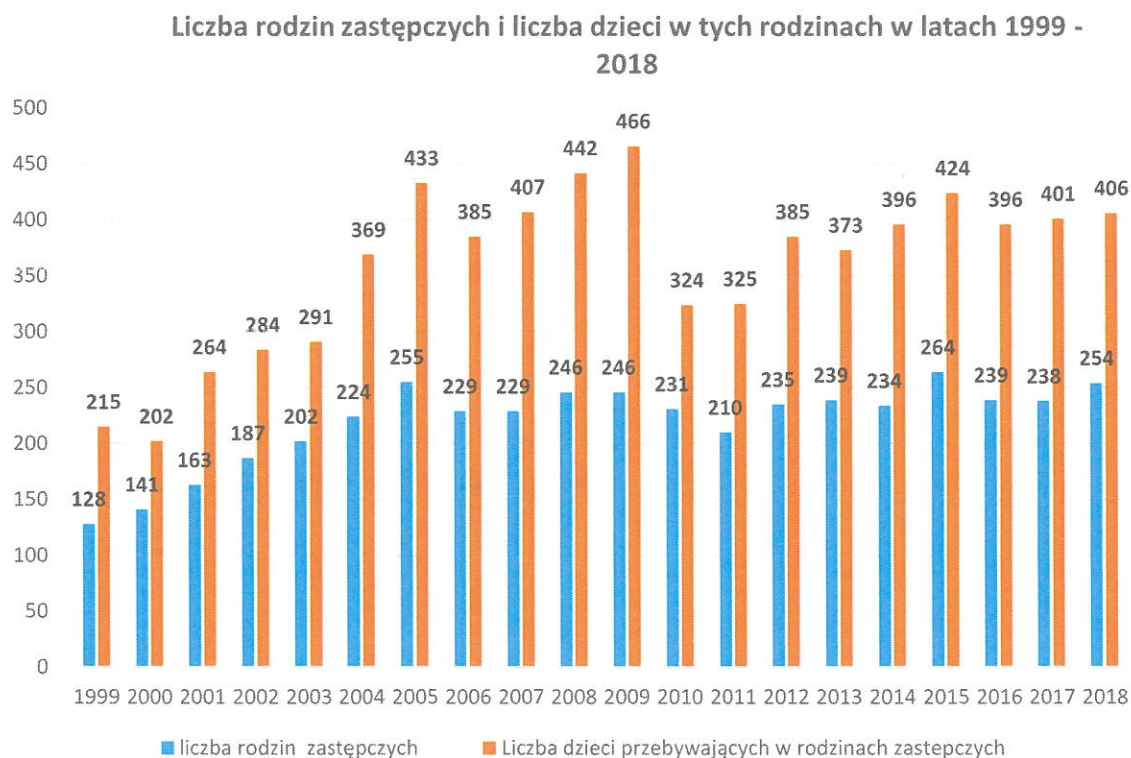
Rodziny zastępcze spokrewnione tworzą osoby najbliższe dziecku tj. dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo.

Rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe tworzą osoby nie będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego umieszczane są dzieci w sytuacjach nagłej konieczności zapewnienia im opieki np. przypadku przemocy w rodzinie. W pogotowiacz rodzinnych umieszcza się głównie dzieci do 10 roku życia w tym noworodki i niemowlęta. W rodzinach zastępczych zawodowych specjalistycznych umieszczane są dzieci o specjalnych potrzebach wynikających z niepełnosprawności lub nieletnie matki z dziećmi. W rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia rodzeństwa w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinie zastępczej niezawodowej za zgodą tej rodziny dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

W rodzinnym domu dziecka może przebywać łącznie do 8 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność.

W roku 2019 wsparciem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej objętych było łącznie 220 rodzin, w których przebywało na mocy postanowień sądu łącznie 378 dzieci, w tym 36 dzieci w wieku do 3 lat i 342 w wieku powyżej 3 lat.

Wykres 4 Liczba rodzin zastępczych w latach 1999-2018

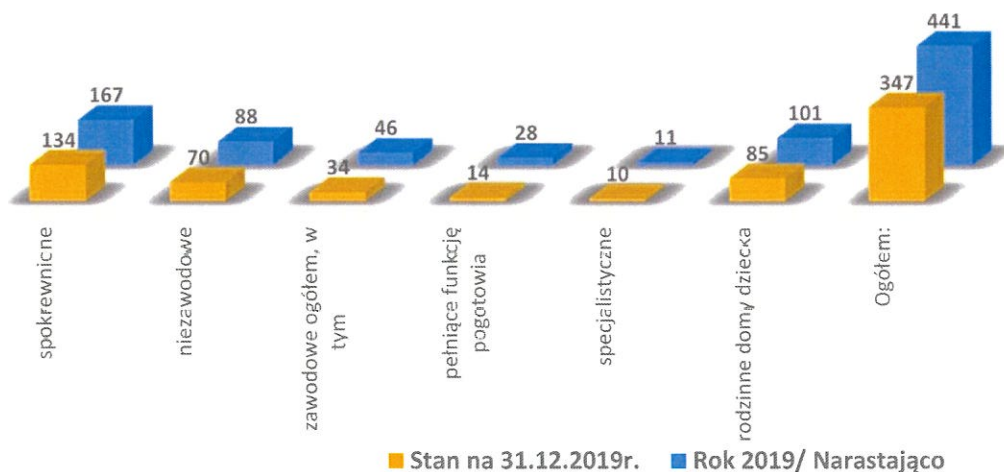

Liczba rodzin zastępczych do roku 2005 systematycznie wzrastała, w kolejnych latach malała i wzrastała aby w roku 2018 osiągnąć poziom roku 2005.

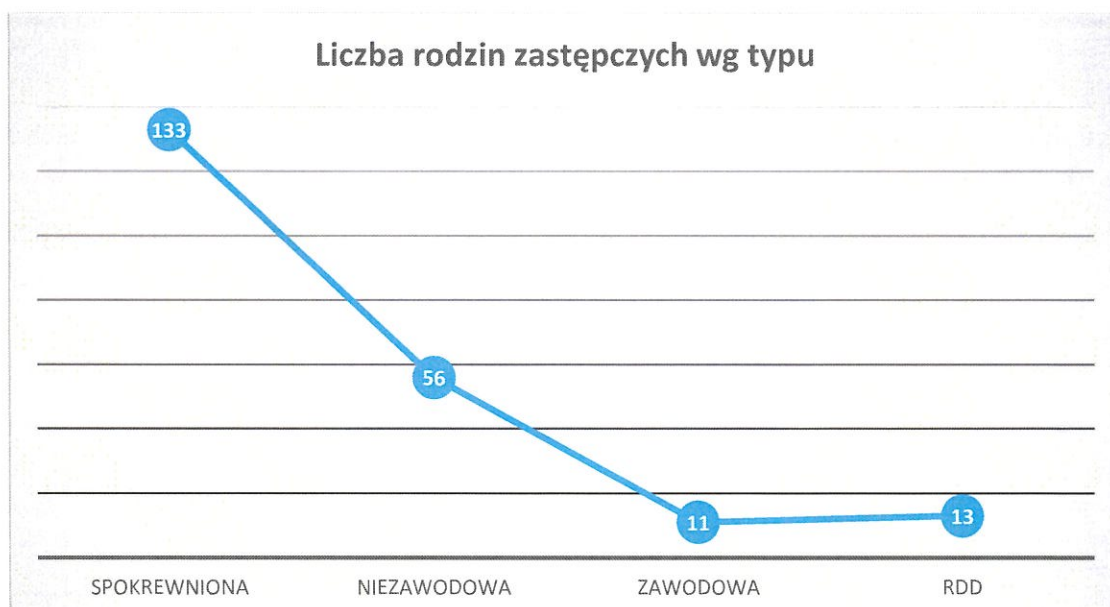
Wykres 5 Liczba rodzin zastępczych – stan na dzień 31.12.2019 i narastająco w roku 2019.

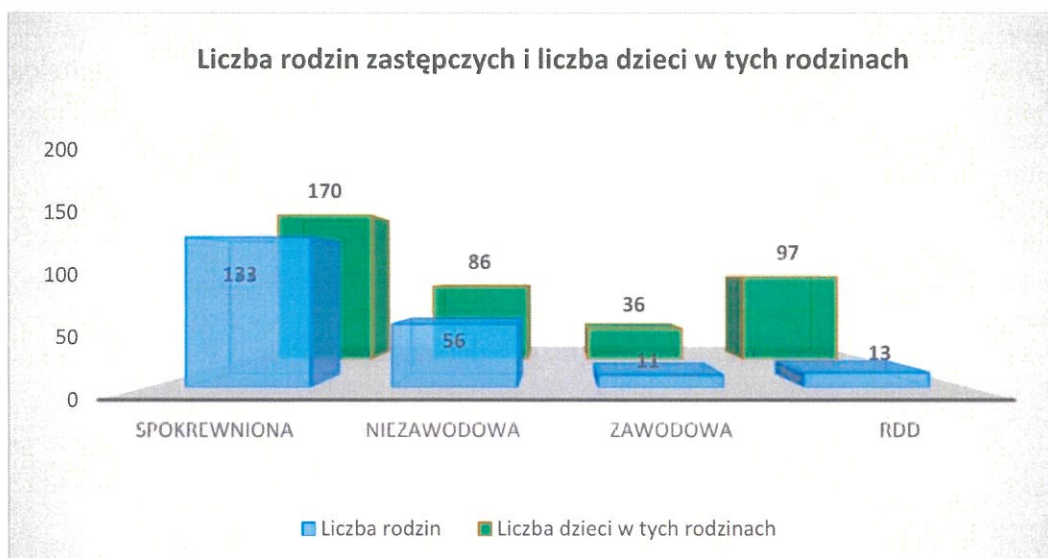
Wykres 6 Liczba dzieci w poszczególnych rodzajach rodzinach zastępczych – stan na dzień 31.12.2019 i narastająco w roku 2019.

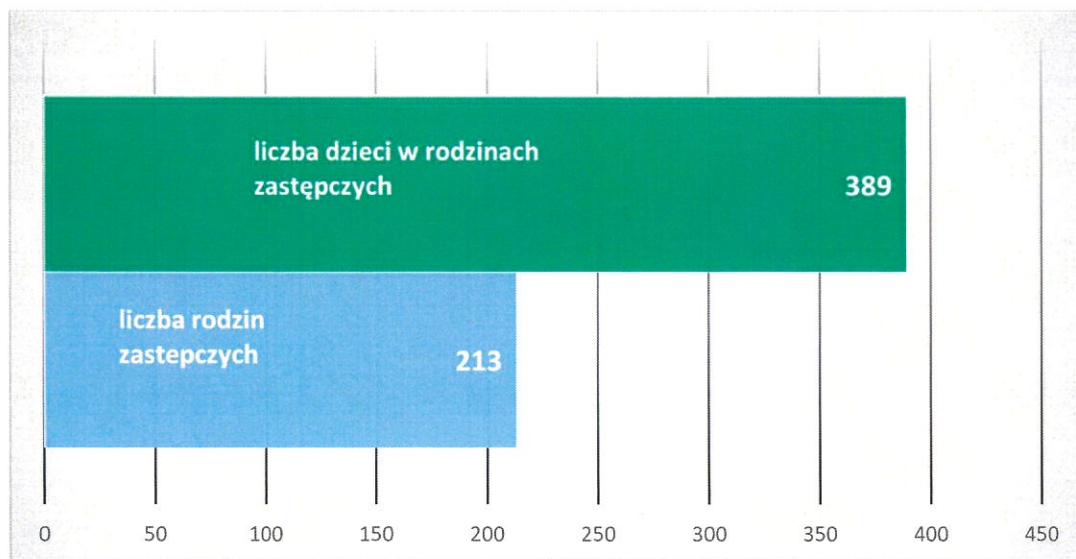
Wykres 7 Liczba rodzin zastępczych wg typu – stan na dzień 30.06.2020

Wykres 8 Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci – stan na dzień 30.06.2020 r.

Wykres 9 Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w tych rodzinach, ogółem – stan na dzień 30.06.2020.

Na koniec I półrocza 2020 roku w powiecie funkcjonowało 213 rodzin zastępczych, w których przebywało 389 dzieci. Niestety liczba rodzin zastępczych nie zaspokaja to potrzeb pieczy zastępczej.

2.2 Wsparcie specjalistyczne:

Zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora pieczy zastępczej należy zapewnienie wsparcia specjalistycznego sprawującym pieczę zastępczą. W roku 2019 r. rodziny zastępcze

i przebywające w nich dzieci oraz usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej mogli korzystać ze wsparcia specjalistycznego w postaci:

- diagnoz psychofizycznych wykonywanych wszystkim dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, po ukończeniu 1 r. ż.,
- kompleksowych diagnoz pod kątem zaburzeń ze spektrum FASD (psychologiczna, neuropsychologiczna, fizjoterapeutyczna oraz medyczna),
- doradztwa zawodowego, pomocnego w wyborze dalszej drogi edukacyjnej lub zawodowej,
- konsultacji psychologicznych/poradnictwa psychologicznego,
- konsultacji z radcą prawnym, szczególnie w zakresie prawa spadkowego oraz alimentacji,
- udziału w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w czasie których skupiano się na pracy z rodzicami biologicznymi oraz planowaniem oddziaływań mających na celu polepszenie funkcjonowania dziecka,
- wykonywania opinii o motywacji i predyspozycji dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, jak również ponownych diagnoz dla prowadzących RDD, RZZ, RZN
- długotrwałego wsparcia psychologicznego (min. 3 spotkania).

Wsparcie specjalistyczne realizowane było poprzez :

- a) pięciu psychologów
- b) radcę prawnego
- c) doradcę zawodowego
- d) pedagoga
- e) specjalistów diagnozy FASD (lekarza, neuropsychologa).

Tabela 6 Zestawienie statystyczne zrealizowanych zadań specjalistycznych na podstawie bazy specjalistów w roku 2019.

	Nazwa zadania	Liczba zrealizowanych zadań	Liczba dzieci objętych wsparciem	Liczba rodziców zastępczych objętych wsparciem
1	Diagnoza psychofizyczna dziecka	57 diagnoz	57	0
2	Diagnozy FASD	9 diagnoz	9	0
3	Konsultacje doradztwa zawodowego	11 spotkań	9	0
4	Konsultacje psychologiczne	131 spotkań	24	31
5	Konsultacje z radcą prawnym	18 spotkań	0	15
6	Ocena sytuacji dziecka	640 spotkań	-	-
7	Opinia o predyspozycji i motywacji	30 opinii	-	39
8	Stałe wsparcie psychologiczne (powyżej 3 spotkań)	166 spotkań	27	1

Szkolenia przeprowadzone przez specjalistów w PCPR:

- Szkolenie dla kandydatów na Rodziny Zastępcze Niezawodowe- 1 edycja
- Szkolenie dla kandydatów Rodziny Zastępcze Zawodowe- 1 edycja
- Szkolenia dla Rodzin Zastępczych Spokrewnionych - 18 szkoleń
- Warsztaty przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka – 01.07.2019 r.

Podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów.

W 2019 roku specjaliści podnosili swoje kwalifikacje m.in. poprzez udział w szkoleniach realizowanych zarówno na terenie PCPR-u jak i w instytucjach na terenie całego kraju, specjalizujących się w wybranych zagadnieniach.. W minionym roku specjaliści położyli głównie nacisk na szkolenia z zakresu diagnozy i wsparcia dzieci wykorzystanych seksualnie oraz z doświadczeniami traumy, w tym traumy relacyjnej

Szkolenia i konferencje realizowane lub organizowane w PCPR:

- „Dziecko krzywdzone w pieczy zastępczej” w dniu 12.12.2019r. – 1 psycholog
- „Zachowania seksualne dzieci i młodzieży- zachowania normatywne w różnych grupach wiekowych , formy pomocy i psychoterapii” – w dniu 12.04.2019r.- 1 psycholog
- „Dziecko krzywdzone, codzienne funkcjonowanie, wsparcie, reintegracja- w dniu 27.06.2019- 1 psycholog
- Szkolenie z informatykiem dot. bezpieczeństwa danych- 2 psychologów

Szkolenia realizowane poza PCPR:

- Praca terapeutyczna z dzieckiem krzywdzonym, traumą oraz jej konsekwencjami: okaleczenia, samobójstwa – 16-17.02; 16-17.03; 06-07.04.2019 r. – 1 psycholog
- Kurs zaawansowany psychoterapii systemowej- 2 psychologów
- „Terapia dzieci krzywdzonych i wykorzystanych seksualnie" 21-22 września 2019r. – 1 psycholog
- „Porozumienie bez przemocy –poziom zaawansowany NVCII” w dniach 27-28 lipca 2019r- 1 psycholog
- "Teoria Poliwagalna i Tre" 14-15 grudnia 2019r. – 1 psycholog
- "Zwiększanie kompetencji rodzin zastępczych" w dniu 3.12.2019- 1 psycholog
- Udział w konferencji „Dzieci pokrzywdzone przestępstwem” w dniach 20-21.10.2019- 1 psycholog

Współpraca z rodzinami zastępczymi oraz małoletnimi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Współpraca z dziećmi i rodzicami zastępczymi odbywa się głównie w czasie spotkań indywidualnych, rodzinnych, w czasie zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, interwencji w środowisku czy diagnoz psychofizycznych. Specjaliści udzielali również konsultacji oraz porad rodzinom zastępczym, rodzicom biologicznym, a także usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej, najczęściej w obszarach:

- wspierania dziecka po urazowych doświadczeniach,
- w procesie żałoby,
- w trudnych zachowaniach dzieci takich jak: agresja, zachowania autodestrukcyjne, buntownicze, niedostosowanie społeczne, trudności w budowaniu relacji przywiązaniowej,
- trudne zachowania związane z wejściem w wiek dojrzewania,
- problemy z uczeniem się,
- asertywna komunikacja,
- dyscyplinowanie dzieci i budowanie granic,

- wspieranie młodzieży w usamodzielnianiu i budowaniu własnej tożsamości,
- opiniowanie zasadności kontaktu rodziców biologicznych i/bądź innych członków rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej,
- asystowanie podczas kontaktu dziecka z rodziną
- przygotowanie dziecka do udziału w procedurach sądowych i adopcyjnych.

2.3 Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza w powiecie wejherowskim sprawowana jest w formie placówek opiekuńczo – wychowawczych będących jednostkami organizacyjnymi Powiatu lub prowadzonych przez fundacje i stowarzyszenia na zlecenie Powiatu, w trybie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jedną z placówek działających na zlecenie Powiatu funkcjonowała na terenie Gdyni, na podstawie porozumienia pomiędzy Starostą Wejherowskim a Prezydentem Miasta Gdyni.

Tabela 7 Placówki opiekuńczo – wychowawcze w powiecie wejherowskim w 2019 roku.

Lp	nazwa placówki	adres placówki	typ placówki	organ prowadzący
1	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Ognisko Wychowawcze nr 1 im. K. Lisieckiego "Dziadka" w Rumi	ul. Ślusarska 4, 84-230 Rumia;	socjalizacyjny z miejscami interwencyjnymi	Powiat Wejherowski
2	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Ognisko Wychowawcze nr 3 im. K. Lisieckiego "Dziadka" w Rumi	ul. Ślusarska 4b, 84-230 Rumia;	socjalizacyjny z miejscami interwencyjnymi	Powiat Wejherowski
3	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza "Nasz Dom" w Rumi	ul. NMP Wspomożenia Wiernych 1, 84-230 Rumia	socjalizacyjny	Towarzystwo Salezjańskie Inspektorium p.w. św. Wojciecha w Pile
4	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza "Dom Maryi" w Bolszewie	ul. Polna 44, 84-239 Bolszewo	socjalizacyjny	Towarzystwo Salezjańskie Inspektorium p.w. św. Wojciecha w Pile
5	Dom Rodzinny Fundacji "Rodzina Nadziei" w Luzinie, z filiją w Wejherowie	ul. Strzebielińska 1a, 84-242 Luzino; filia ul. Krofeya 18, 84-200 Wejherowo	socjalizacyjny	Fundacja "Rodzina Nadziei"
6	Dom dla Dzieci w Rumi Fundacji "Rodzinny Gdańsk" w Rumi	ul. Krakowska 13, 84-230 Rumia	socjalizacyjny	Fundacja "Rodzinny Gdańsk"

7	Rodzinny Dom Dziecka im. Magdy Wójcik i Rolfa Sorby w Gdyni	ul. Wiosny Ludów 13, 81-459 Gdynia	rodzinny	Fundacja "Rodzina Nadziei"
---	---	------------------------------------	----------	----------------------------

W 2019 roku Ognisko Wychowawcze im. Kazimierza Lisieckiego „Dziadka” weszło w strukturę Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie. Jednocześnie zmieniło się miejsce funkcjonowania tej placówki. Wcześniej główna siedziba placówki znajdowała się w Rumi na ul. Gdańskiej, w której mogło przebywać 17 dzieci, natomiast filia tej placówki znajdowała się w siedzibie PCPR-u tj. w Wejherowie przy ul. Sobieskiego 279A, która była przeznaczona dla 12 dzieci. Od 30 października 2019r. wychowankowie ww. placówki przebywają w nowo wybudowanych budynkach w Rumi na ul. Ślusarskiej 4 i 4B, które spełniają standardy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tzn. każdy budynek przeznaczony jest dla 14 dzieci w wieku powyżej 10 lat. W związku z tym Powiat Wejherowski uchwałą z dnia 14 czerwca 2019 roku powołał 2 nowe placówki opiekuńczo-wychowawcze i zmienił nazwę dotychczasowemu Ognisku Wychowawczemu.

Obecnie funkcjonują 3 placówki pn.: Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Ognisko Wychowawcze nr 1 im. Kazimierza Lisieckiego „Dziadka”, Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Ognisko Wychowawcze nr 2 im. Kazimierza Lisieckiego „Dziadka Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Ognisko Wychowawcze nr 3 im. Kazimierza Lisieckiego „Dziadka”. W lutym 2020 roku uruchomiono trzecią placówkę w Rumi przy ul. Ślusarskiej 4A - Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Ognisko Wychowawcze nr 2 im. Kazimierza Lisieckiego „Dziadka”. Każda z tych placówek jest przeznaczona dla 14 dzieci.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ww. ustawy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno – terapeutycznego są umieszczane dzieci **powyżej 10 roku życia**. Natomiast zgodnie z art. 95 ust. 2 umieszczenie w placówce dziecka **poniżej 10 roku życia jest możliwe** w przypadku, gdy w danej placówce umieszczona jest matka lub ojciec dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub gdy dotyczy to rodzeństwa.

Tabela 8 Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powiatu wejherowskiego ze względu na wiek, wg stanu na dzień 31.12.2019r.

Nazwa placówki	poniżej 7 r.ż	7-9 lat	10-17 lat	18 lat i więcej
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Ognisko Wychowawcze nr 1 im. K. Lisieckiego "Dziadka" w Rumi	0	0	14	2
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Ognisko Wychowawcze nr 3 im. K. Lisieckiego "Dziadka" w Rumi	0	0	13	1
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Dom Maryi” w Bolszewie	0	0	10	0
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Nasz Dom” w Rumi	0	1	8	3
Dom Rodzinny Fundacji „Rodzina Nadziei” w Luzinie z filią w Wejherowie	1	0	20	4
Rodzinny Dom Dziecka Fundacji „Rodzina Nadziei” w Gdyni	0	0	6	2
Dom dla Dzieci w Rumi Fundacji „Rodzinny Gdańsk”	1	1	10	2
RAZEM:	2	2	81	14

W przypadku braku możliwości umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu wejherowskiego, dzieci pochodzące z terenu naszego powiatu umieszczane są również w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem wejherowskim.

Tabela 9 Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu wejherowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych na terenie innych powiatów.

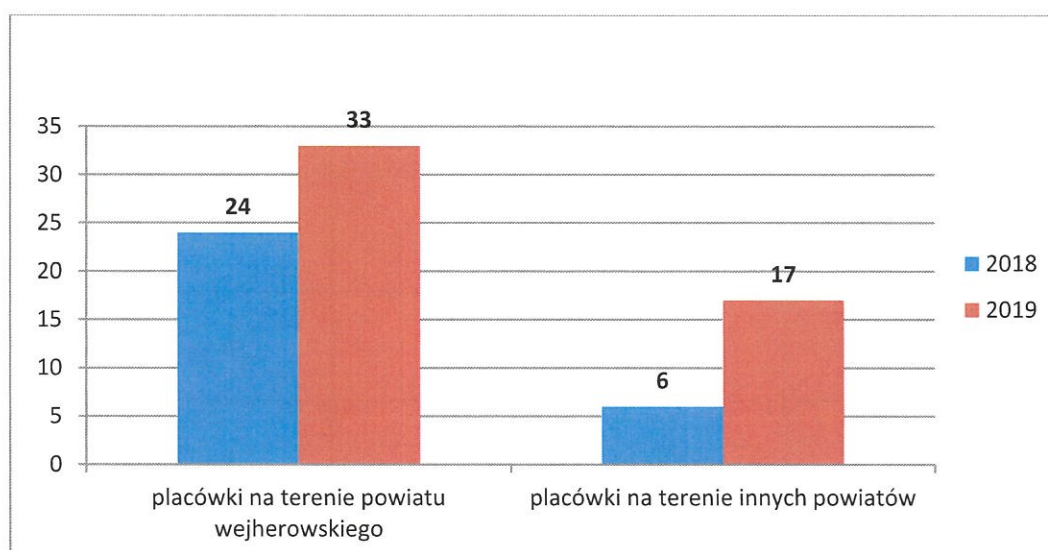
Nazwa placówki	Powiat	Liczba dzieci wg. stanu na dzień 31.12.2018r.	Liczba dzieci wg. stanu na dzień 31.12.2019r.
Dom „Na Wzgórzu” w Sopocie	Sopot	1	0
Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Gdańsku	Gdańsk	1	1
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Pod Magnolią” w Gdyni	Gdynia	1	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej	Kazimierza Wielka	2	2
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Topolnie	Świecie	1	0
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Bąkowie	Świecie	7	6
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Giżycku	Giżycko	0	5
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kościerzynie	Kościerzyna	1	0
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 2 w Elblągu	Elbląg	1	0
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 3 w Elblągu	Elbląg	2	1
Dom Dziecka w Równem	Wołomin	1	0
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Białymstoku	Białystok	1	0

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Dom Św. Wincentego w Kartuzach	Kartuzy	1	2
RAZEM:		20	18

W **2018 roku** w instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczono **30 dzieci**, w tym 24 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powiatu wejherowskiego i 6 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych na terenie innych powiatów.

Natomiast w **2019 roku** w instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczono aż **50 dzieci**, w tym 33 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powiatu wejherowskiego i 17 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych na terenie innych powiatów. Oznacza to **wzrost umieszczeń** dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w stosunku do roku 2018, o **83%**.

Wykres 10 Ilość umieszczeń dzieci z terenu powiatu wejherowskiego

W **2019 roku** pieczę instytucjonalną opuściło łącznie **47 dzieci** (30 dzieci z placówek powiatu wejherowskiego, 17 z placówek z terenu innego powiatu) z czego:

- 6 powróciło do rodziny biologicznej,
- 15 umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 20 usamodzieliło się,
- 4 zostało przeniesionych do innej placówki,
- 1 nieletnia wychowanka za zgodą sądu wyszła za mąż;
- wobec 1 dziecka sąd powierzył pieczę nad nim prababci.

Wykres 11 Ilość dzieci z terenu powiatu wejherowskiego opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą w 2018 i 2019 roku.

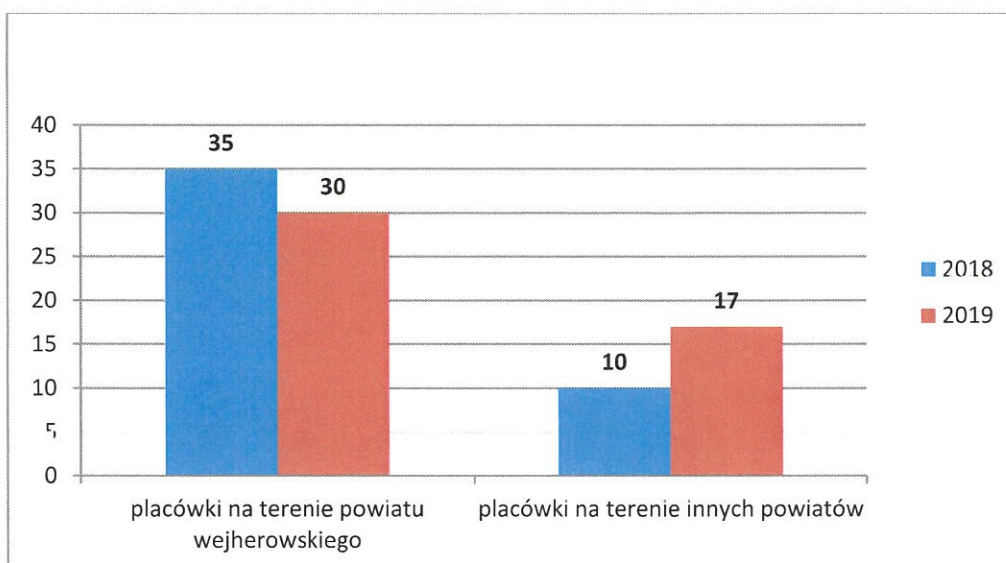
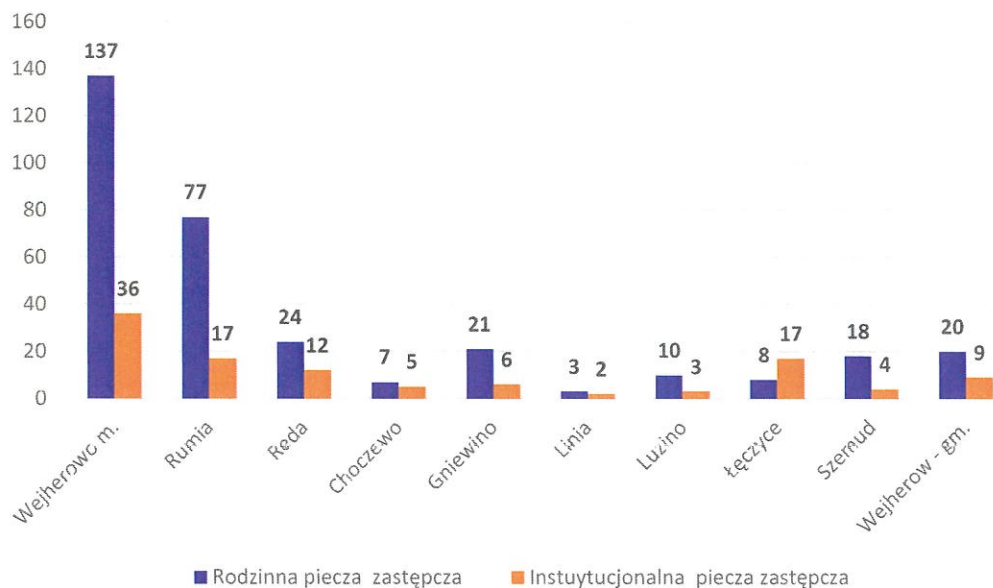

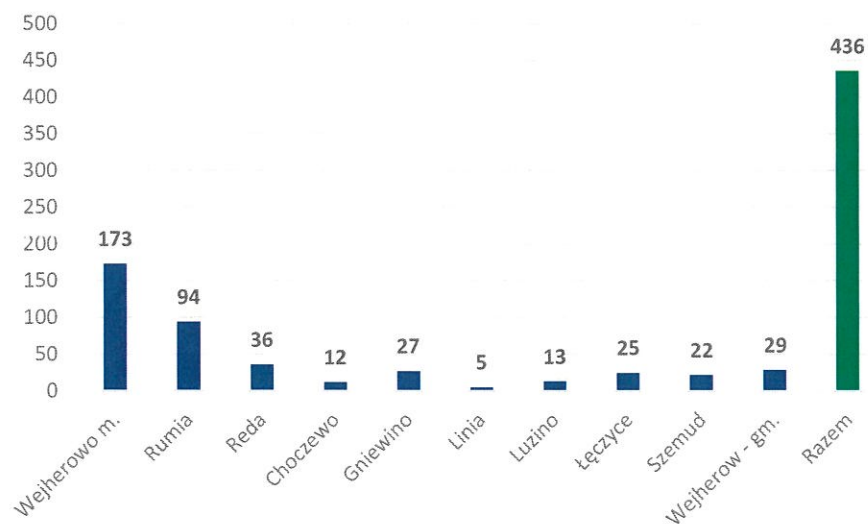
Tabela 10 Liczba dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej z podziałem

Gmina	Rodzinna piecza zastępcza	Instytucjonalna piecza zastępcza	Razem
Wejherowo m.	137	36	173
Rumia	77	17	94
Reda	24	12	36
Choczewo	7	5	12
Gniewino	21	6	27
Linia	3	2	5
Luzino	10	3	13
Łęczyce	8	17	25
Szemud	18	4	22
Wejherowo - gm.	20	9	29
Razem	325	111	436

Wykres 12 Liczba dzieci w pieczy zastępczej z podziałem na gminy.

Wykres 13 Liczba dzieci w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej z podziałem na gminy i razem.

3. ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA PIECZĘ ZASTĘPCZĄ W 2019 ROKU.

Tabela 11 Plan i wykonanie wydatków w roku 2019.

Lp.	Rozdz.	Nazwa	Plan wydatków (zł) na dzień 31.12.2018r.	Wykonanie wydatków na (zł) dzień 31.12.2018r.	% wykonania
1.	85504	Wspieranie rodziny	131.000,00	111.557,52	85,16%
2.	85508	Rodziny zastępcze	11.479.326,00	11.163.414,63	97,25%
3.	85510	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	3.804.995,00	3.226.500,52	84,80%

Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny

Plan finansowy

131.000,00 zł.

Wykonanie

111.557,52 zł.

% wykonania

85,16%

Zadanie zlecone, w całości dotacja celowa z budżetu państwa

Wydatki dotyczą wypłaty świadczeń na podstawie rządowego programu „Dobry Start”. To 300 zł. jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów przebywających w pieczy zastępczej rozpoczynających rok szkolny.

Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze

Plan finansowy

11.479.326,00 zł.

Wykonanie

11.163.414,63 zł.

% wykonania

97,25%

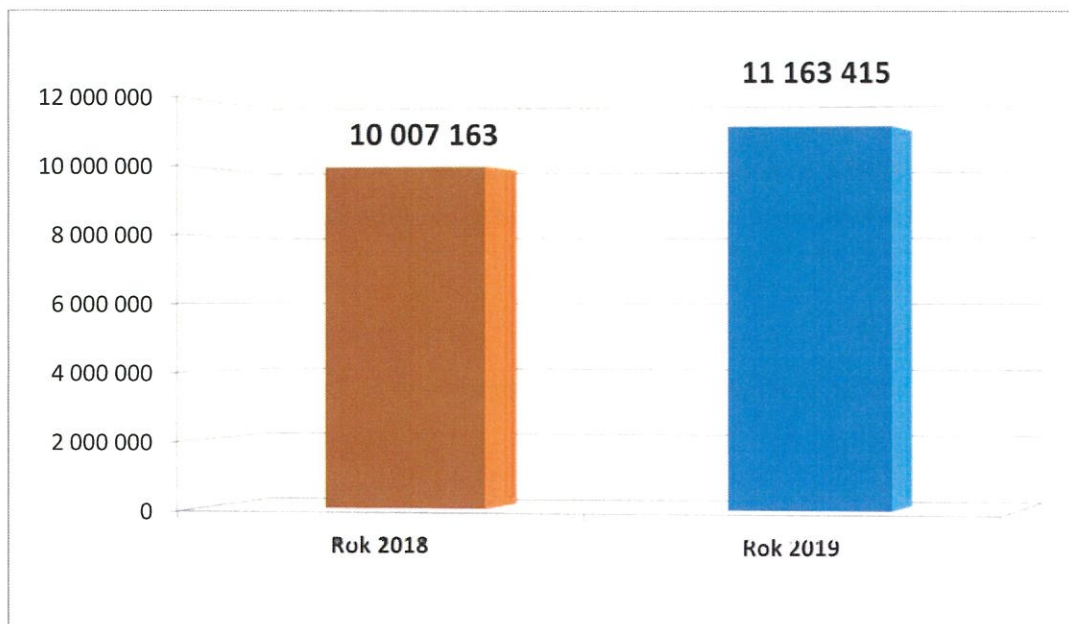
Środki finansowe przeznaczone zostały na następujące wydatki:

- pokrycie kosztów utrzymania dzieci na terenie innych powiatów – 740.432,47 zł.
- świadczenia na utrzymanie **351 dzieci** w rodzinach zastępczych oraz **82 dzieci** w rodzinnych domach dziecka – 4.154.679,64 zł.
- kontynuację nauki dla **58 osób** – 268.047,37 zł.

- pomoc na usamodzielnienie się dla **15 osób** – 75.833,00 zł.
- pomoc na zagospodarowanie dla **11 osób** – 18.924,00 zł.
- pomoc losowa dla **10 rodzin** – 18.752,00 zł.
- pomoc jednorazowa dla **74 dzieci** z tytułu przyjęcia do rodziny zastępczej -133.389,40 zł.
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego – 298.990,41 zł.
- dofinansowanie do wypoczynku dla **78 dzieci** – 32.618,10 zł.
- nieprzewidziane koszty dla **7 rodzin** – 10.500,00 zł.
- remont lokalu mieszkalnego dla **3 rodzin** – 24.000,00 zł.
- świadczenia dla **7 rodzin** pomocowych – 12.771,21 zł.
- dodatek wychowawczy 500+ dla **378 dzieci** – 1.824.931,05 zł. – program rządowy
- wynagrodzenia dla **11 rodzin zastępczych** (w tym 4 pogotowia rodzinne), **12 rodzinnych domów dziecka**, 15 osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki, 7 rodzin pomocowych, psychologa i pedagoga – 1.195.125,61 zł.
- terapie psychiatryczne i psychologiczne dla dzieci – 19.282,80 zł.
- szkolenia dla rodzin zastępczych – 6.009,00 zł.
- diagnozy i opinie psychologiczne – 9.300,00 zł.
- organizacja dnia rodzicielstwa zastępczego - 14.440,70 zł.
- promocja rodzicielstwa zastępczego – 15.348,76 zł.
- program pn. „Drogowskaz do samodzielności” – 10.965,47 zł.
- wynajem budynku na potrzeby prowadzenia rodzinnego domu dziecka – 34.335,02 zł.

Pozostałe wydatki w tym rozdziale przeznaczone zostały na bieżące funkcjonowanie zespołów obsługujących tj. wynagrodzenia i pochodne pracowników, materiały i wyposażenie, badania profilaktyczne, usługi transportowe, ryczały samochodowe koordynatorów, delegacje, koszty postępowań administracyjnych, szkolenia pracowników.

Wykres 14 Wydatki na rodziny zastępcze w zł.

Rozdział 85510 – Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Plan finansowy	3.804.995,00 zł.
Wykonanie	3.226.500,52 zł.
% wykonania	84,80%

Realizacja wydatków w tym rozdziale dotyczy następujących zadań:

1. Udzielenie pomocy dla usamodzielniających się wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej zgodnie z zatwierdzonym Indywidualnym Programem Usamodzielnienia w łącznej kwocie 295.042,77 zł. w tym:

- kontynuację nauki dla **49** wychowanków – 216.875,77 zł.
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie się dla **10** wychowanków – 47.549,00 zł.
- pomoc na zagospodarowanie dla **11** wychowanków – 30.618,00 zł.

2. Wydatek na dodatek do zryczałtowanej kwoty tzw. dodatek wychowawczy „500+” dla wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 259.229,05 zł.

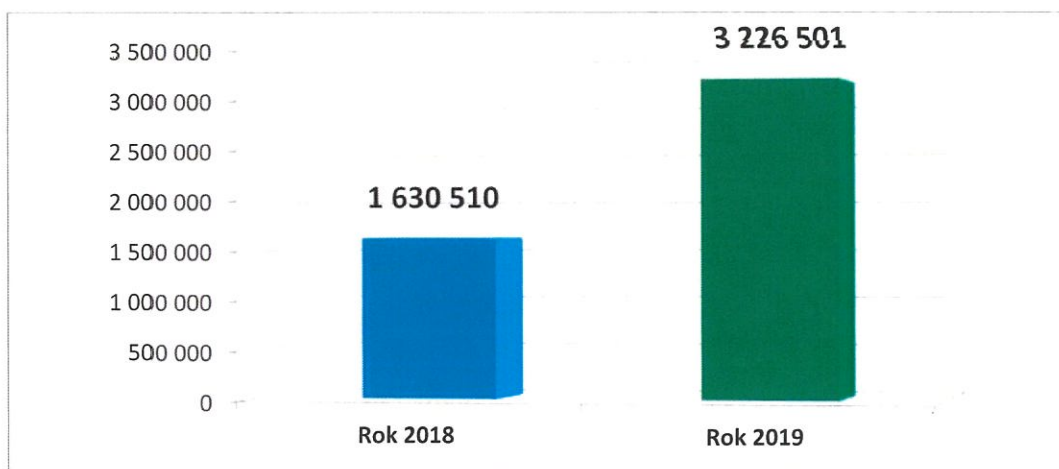
3. Pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wejherowskiego, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w wysokości 1.216.690,89 zł.

Ponadto od dnia 01.09.2019 roku Uchwałą Rady Powiatu Wejherowskiego z dnia 14 czerwca 2019 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie połączyło się z Ogniskiem Wychowawczym im. K. Lisieckiego „DZIADKA” w Rumi –od 1 listopada 2019 rozpoczęły działalność 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze (Ognisko Wychowawcze Nr1 i Nr 3)

Łączne wydatki od dnia 01.09.2019 r. związane z działalnością placówek wyniosły 1.455.537,81 zł. w tym:

- wydatek inwestycyjny w kwocie 574.461,42 zł. dotyczy budowy nowej siedziby placówki tj. 3 budynków przy ul. Ślusarskiej w Rumi, który obejmuje budowę boiska wraz z wyposażeniem, opłaty za odbiory i przyłącza budynków oraz pierwsze wyposażenie budynków
- wydatki na bieżące potrzeby wychowanków w tym wyżywienie – 98.444,79 zł.
- wynagrodzenia wraz pochodnymi pracowników – 606.347,02 zł.
- wydatki związane z bieżącą działalnością ,w tym koszty przeprowadzki do nowej siedziby – 176.184,58 zł.

Wykres 15 Wydatki na placówki opiekuńczo-wychowawcze

4. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2018 – 2020

W Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 uwzględniono następujące zadania do realizacji:

1. Wsparcie rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W ramach tego zadania w 2019 roku realizowano:

- ✓ program korekcyjno-edukacyjny dla rodziców biologicznych, którym ograniczono prawa rodzicielskie poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. W roku sprawozdawczym w wyniku ukończenia tego programu 1 dziecko powróciło do rodziny biologicznej.
- ✓ na zlecenie Powiatu Wejherowskiego funkcjonowała placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym dla 30 dzieci.
- ✓ prowadzono zajęcia w ramach „ Szkoły dla Rodziców”.

2. Udzielanie wszechstronnej pomocy rodzinie w powrocie dzieci z pieczy zastępczej.

W roku 2019 realizowano:

- ✓ pracę z ośrodkami pomocy społecznej w przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.
- ✓ współpracę asystenta rodziny z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.
- ✓ korelację planów pomocy dziecku oraz pracy z rodziną, w szczególności pod kątem powrotu dziecka do rodziny oraz umożliwiania kontaktów dziecka z rodziną biologiczną.
- ✓ umożliwianie przez rodzinę zastępczą kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi. Spotkania takie, które wymagały nadzoru odbywały się w siedzibie PCPR.
- ✓ szkolenie dokształcające dla pracowników OPS pt „Dziecko krzywdzone, codzienne funkcjonowanie, wsparcie, reintegracja”

3. Rozwój rodzicielstwa zastępczego.

- ✓ promowanie idei rodzicielstwa zastępczego – zamieszczano informację na stronie internetowej, portalach społecznościowych, zorganizowano marsz pn. ” Smerfowa Rodzina” ,reklama w Radiu Kaszebe i lokalnej gazecie, TV Chopin
- ✓ pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez prowadzenie lokalnej kampanii na temat rodzicielstwa zastępczego.
- ✓ tworzono warunki do powstawania rodzin zastępczych poprzez wzrost wynagrodzeń ZRZ oraz finansowania świadczeń obligatoryjnych i wszystkich fakultatywnych oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia.

4. Szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych odpowiadające na zgłaszane zapotrzebowanie RZ

W roku sprawozdawczym przeprowadzono szkolenia i superwizję dla rodzin zastępczych. Ogółem 430 osób z rodzin zastępczych uczestniczyło w różnych szkoleniach zorganizowanych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej – pcpr.

5. Zapewnienie pieczy instytucjonalnej.

W roku 2018 utworzono kolejne mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków – na koniec 2019 roku funkcjonowały 2 tego typu mieszkania. W ciągu roku 2019 zgodnie z wydanymi decyzjami administracyjnymi w 2 mieszkaniach chronionych mieszkało 6 wychowanków. Oddano do użytku 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze w Rumi – prowadzone przez Powiat Wejherowski

4.1 Powiatowy program „Drogowskaz do Samodzielności”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie od 2016r. realizuje program dla usamodzielniających się wychowanków pn. „Drogowskaz do samodzielności”, którego celem jest przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do samodzielnego życia. W programie obecnie uczestniczy 8 wychowanków z pieczy rodzinnej i instytucjonalnej. W ramach programu opracowano i wydrukowano poradniki dla usamodzielniających się wychowanków oraz ich opiekunów usamodzielnienia. Zgodnie z jego założeniami, młodzi ludzie wchodzący w dorosłość korzystają z pomocy w nabyciu umiejętności związanych z prowadzeniem samodzielnego życia, odpowiedzialności za podejmowanie decyzji w dorosłym życiu oraz uczestniczą w warsztatach kształtujących wzrost rozwoju osobistego i podniesienia świadomości społecznej wychowanków.

W programie zaplanowano szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne rozwijające kompetencje psychospołeczne młodzieży oraz wsparcie metodyczne dla opiekunów usamodzielnienia.

5. WNIOSKI Z ANALIZY PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WEJHEROWSKIM.

1. Od 1999 roku liczba rodzin zastępczych i dzieci w tych rodzinach systematycznie wzrasta.
2. Wprowadzenie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej niewiele zmieniło w zakresie zmniejszenia liczby umieszczanych dzieci w formach rodzinnych.
3. W roku 2019 w rodzinach zastępczych przebywała największa (441) liczba dzieci w rodzinach zastępczych od 2009 roku.
4. Wzrasta liczba umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej.
5. Niewystarczająca liczba rodzin zastępczych zawodowych, szczególnie o charakterze pogotowia rodzinnego i specjalistycznych.
6. Rodziny zastępcze i dzieci są objęte specjalistycznym wsparciem.
7. Istnieje potrzeba podtrzymania pieczy instytucjonalnej.
8. Oddano do użytku nowe, zgodne ze standardami 3 domy dla dzieci w Rumi.
9. Większy nacisk należy położyć na pracę z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
10. Brakuje placówki dla dzieci wymagających wsparcia specjalistycznego – terapeutycznego, trudności z uzyskaniem miejsc w placówkach tego typu poza powiatem wejherowskim.
11. Wydatki na pieczę zastępczą systematycznie wzrastają.
12. Samorząd Powiatu Wejherowskiego zapewnia środki finansowe na wszystkie zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obligatoryjne i fakultatywne.
13. W roku 2019 przeznaczono na pieczę zastępczą o 20% środków więcej niż w roku 2018.

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021-2023

1. Wsparcie rodzin biologicznych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec dzieci.

Zadania:

- 1) Dostęp do szkoleń wzmacniających kompetencje wychowawcze np. Szkoła Rodziców.
- 2) Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego- pedagog, psycholog, terapeuta,
- 3) Dostęp dla dzieci do placówek wsparcia dziennego o zasięgu gminnym i powiatowym,
- 4) Dostęp do mediacji rodzinnych,
- 5) Grupy wsparcia.
- 6) Współpraca asystenta rodziny, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodziną biologiczną celu powrotu dziecka do rodziny, w tym korelacja planu pracy z rodziną z planem pomocy dziecku.

Realizatorzy:

- 1) Ośrodki Pomocy Społecznej,
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie
- 3) Organizacje pozarządowe i instytucje pracujące na rzecz rodzin z dziećmi.

2. Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom z terenu powiatu wejherowskiego ze szczególnym uwzględnieniem pieczy rodzinnej.

- 1) Prowadzenie naboru kandydatów na rodziny zastępcze.
- 2) Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze.
- 3) Promocja rodzicielstwa zastępczego poprzez :
 - a) prowadzenie kampanii społecznych na temat rodzicielstwa zastępczego przy zaangażowaniu samorządu i lokalnych autorytetów,
 - b) współpracę z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego z uwzględnieniem organizacji spotkań interdyscyplinarnych z udziałem przedstawicieli RZ,
 - c) organizację Dnia Rodzicielstwa Zastępczego przy zaangażowaniu samorządu,
- 4) Pozyskanie nowych rodzin zastępczych spełniających funkcję pogotowia rodzinnego i specjalistycznych.
- 5) Prowadzenie 3 placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego w Rumi dla 42 dzieci w wieku powyżej 10 lat, z miejscami interwencyjnymi.
- 6) Zlecenie prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych podmiotom niepublicznym.
- 7) Nadzór na działalnością rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- 8) Zawieranie porozumień z innymi powiatami w sytuacji konieczności umieszczenia dziecka poza powiatem
- 9) Prowadzenie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków.

- 10) Zapewnienie środków finansowych na organizację pieczy zastępczej w powiecie wejherowskim.

Realizatorzy:

- 1) Rada i Zarząd Powiatu Wejherowskiego
- 2) Starostwo Powiatowe w Wejherowie
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie
- 4) Organizacje pozarządowe i instytucje pracujące na rzecz rodzin z dziećmi.

3. Wsparcie rodzin zastępczych i usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

- 1) Pomoc specjalistyczno-terapeutyczna dla rodzin zastępczych i wychowanków.
- 2) Szkolenia podnoszące kompetencje rodzin zastępczych, w tym superwizje.
- 3) Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.
- 4) Realizacja programu dla usamodzielnianych wychowanków „Drogowskaz do samodzielności”.
- 5) Udzielanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków
- 6) Udzielanie świadczeń dla rodzin zastępczych i dzieci.

Realizatorzy:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie.
2. Organizacje pozarządowe i instytucje pracujące na rzecz rodzin z dziećmi.

4. Podnoszenie kompetencji kadry pracującej na rzecz wsparcia rodziny i pieczy zastępczej .

- 1) Organizowanie szkoleń dla kadry (asystenci rodziny i pracownicy socjalni) ośrodków pomocy społecznej.
- 2) Organizowanie szkoleń dla kadry PCPR (koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, psychologzy, pedagogzy).
- 3) Wymiana doświadczeń.
- 4) Zapobieganie wypaleniu zawodowemu pracowników poprzez dostęp do superwizji.

Realizatorzy:

- 1) Ośrodki Pomocy Społecznej,
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie
- 3) Organizacje pozarządowe i instytucje pracujące na rzecz rodzin z dziećmi.

IV. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.

Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 3 – letni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej zawiera m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. W związku z tym na kolejne 3 lata programowania należy ustalić taki limit. Zakłada się, że w 2021 roku stworzone zostaną warunki do powstania 2 rodzin zawodowych, co daje w sumie limit 13 rodzin. W następnych latach należy zwiększyć liczbę rodzin zastępczych zawodowych o kolejne uzyskując w roku 2023 limit 15 rodzin zawodowych.

Tabela 12 Limit rodzin zastępczych zawodowych w powiecie wejherowskim.

Limit rodzin zastępczych zawodowych na 2021r.	Limit rodzin zastępczych zawodowych na 2022r.	Limit rodzin zastępczych zawodowych na 2023r.
13	14	15

Limit nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka. Obecnie funkcjonuje 13 rodzinnych domów dziecka, które powstają na ogół na bazie istniejących już rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych po odbyciu przez prowadzących rdd odpowiedniego szkolenia.

Ustalania limitu rodzin zastępczych zawodowych dokonano w oparciu o rozeznane potrzeby i dotychczasowe doświadczenia w odniesieniu do liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU.

Zadania realizowane w ramach programu finansowane będą w szczególności z :

1. budżetu Powiatu Wejherowskiego,
2. budżetu Państwa,
3. budżetów samorządów gminnych (art. 191 ust. 8 ustawy),
4. budżetów powiatowych (art. 191 ust. 4 ustawy- z tytułu zawartych porozumień),
5. odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka pieczy,
6. środków Unii Europejskiej.

Planowany Budżet Programu na lata 2021-2023

Przedstawiony poniżej w formie tabelarycznej projekt budżetu przedstawia zaplanowane wydatki na realizację Programu na lata 2021-2023. Z uwagi na to, że trudno w sposób jednoznaczny przewidzieć skutki wdrożenia ustawy oraz programu zaplanowany budżet może ulegać zmianie.

Tabela 13 Plan budżetu na lata 2021-2023

Lp.	Szacunkowy koszt i struktura finansowania działań w ramach Programu, wg źródeł finansowania	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
	Ogółem:	17 309 200	17 763 800	18 226 700
	w tym:			
1.	Wynagrodzenia wraz z pochodnymi rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących RDD	1 113 700	1 144 900	1 176 900
2.	Wynagrodzenie wraz z pochodnymi osób zatrudnionych do sprawowania opieki i wychowania w rodzinnych domach dziecka	336 300	345 700	355 400
3.	Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka	4 520 000	4 646 600	4 776 700
4.	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka w wieku od 6-18 lat	52 000	54 000	56 000
5.	Jednorazowa pomoc z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej	100 000	100 000	100 000
6.	Pomoc losowa	20 000	20 000	20 000
7.	Pomoc dla osób usamodzielnianych zgodnie z Indywidualnym Programem Usamodzielnienia	790 800	793 000	793 000
8.	Środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego	326 000	335 000	344 400
9.	Przeprowadzenie remontu lokalu mieszkalnego	16 000	16 000	16 000
10.	Szkolenie i specjalistyczne poradnictwo dla rodzin zastępczych	40 000	45 000	50 000
11.	Terapie psychologiczne i psychiatryczne dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej	55 000	57 000	60 000
12.	Realizacja Powiatowego Programu Usamodzielnienia	10 000	10 000	10 000

	Wychowanków „Drogowskaz do Samodzielności”			
13.	Utrzymanie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków	50 400	51 800	53 300
14.	Koszt pośrednie związane z obsługą administracyjno-biurową rodzin zastępczych (w tym: wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników, media, materiały i wyposażenie)	1 900 000	1 960 000	2 020 000
15.	Środki na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu wejherowskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	700 000	720 000	740 000
16.	Środki na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu wejherowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	850 000	855 000	860 000
17.	Utrzymanie publicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych	3 100 000	3 186 800	3 276 000
18.	Dotacje dla niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych	3 329 000	3 423 000	3 519 000

Wyjaśnienia do projektu Budżetu Programu:

1. Wynagrodzenia wraz z pochodnymi rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka: 2021 – 25 rodzin, 2022 – 26 rodzin, 2023 – 27 rodzin
2. Wynagrodzenie wraz z pochodnymi osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do sprawowania opieki nad dziećmi.
3. Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Dofinansowanie do wypoczynku, kwota do 400 zł./ dziecko.
5. Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych dzieci.
6. Świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.
7. Środki finansowe na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie się wychowanków

8. Koszty utrzymania lokalu mieszkalnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub jest prowadzony rodzinny dom dziecka.
9. Świadczenie na przeprowadzenie remontu lokalu mieszkalnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub jest prowadzony rodzinny dom dziecka.
10. Szkolenia, poradnictwo specjalistyczne, terapie, superwizje dla rodzin zastępczych.
11. Koszty terapii psychiatrycznych i psychologicznych dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
12. Realizacja Powiatowego Programu Usamodzielnienia Wychowanków „Drogowskaz do Samodzielności”.
13. Koszty wynajmu 2 mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków.
14. Wynagrodzenia pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Zespołu ds. Świadczeń.
15. Koszty utrzymania dzieci pochodzących z powiatu wejherowskiego przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów 2021 – 45 dzieci, 2022 - 48 dzieci 2023 – 50 dzieci.
16. Koszty utrzymania dzieci pochodzących z powiatu wejherowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowach na terenie innych powiatów.
17. Koszty prowadzenia 3 Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Rumi, w których jest po 14 miejsc będących w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie.
18. Koszty utrzymania niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie powiatu.

VI. Zakładane efekty realizacji Programu.

1. Mniejsza liczby umieszczeń w wyniku intensywnej pracy z rodziną biologiczną,
2. Powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
3. Przyniesienie dzieci.
4. Pozyskanie nowych rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych.
5. Przeprowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.
6. Przeprowadzenie szkoleń dla rodzin zastępczych.
7. Wykwalifikowana kadra koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (szkolenia praca metodyczna).
8. Wymiana informacji i współpraca z ośrodkami pomocy społecznej i Sądem Rodzinnym.

VII. BENEFICJENCI I REALIZATORZY PROGRAMU.

Program skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin w szczególności:

- ✚ dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- ✚ rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
- ✚ rodzin pomocowych,
- ✚ rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej,
- ✚ usamodzielnianych wychowanków oraz opiekunów usamodzielnienia,
- ✚ kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych lub rodzinnych domów dziecka,
- ✚ kierownictwa i kadry placówek opiekuńczo – wychowawczych

Partnerami w realizacji założeń programu są:

- ✚ Starostwo Powiatowe w Wejherowie ,
- ✚ PCPR w Wejherowie – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej będący jednocześnie koordynatorem programu,
- ✚ Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy,
- ✚ rodziny zastępcze,
- ✚ rodziny pomocowe,
- ✚ placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- ✚ Policja,
- ✚ miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej,
- ✚ sąd, kuratorzy,
- ✚ placówki oświatowe,
- ✚ organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny,
- ✚ kościoły i związki wyznaniowe,
- ✚ inne instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.

W okresie obowiązywania, program będzie analizowany w procesie monitoringu, którego istotą będzie badanie i analizowanie jego realizacji. Monitoring programu odbywać się będzie poprzez:

1. ocenę stopnia realizacji Programu na podstawie zaplanowanych do realizacji ma każdy rok zadań,
2. ocenę nowych wyzwań i zagrożeń,
3. uaktualnianie programu w odpowiedzi na potrzeby społeczne,
4. coroczne raportowanie i ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami.

Ewaluacja to systematyczne badanie wartości albo cech programu, z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia.

Kryteria ewaluacji

- trafność – to stopień, w jakim cele przedsięwzięcia są zgodne z wymaganiami beneficjenta, potrzebami lokalnymi oraz politykami i priorytetami partnerów i donorów;
- skuteczność – to stopień, w jakim przedsięwzięcie osiągnęło (lub ma osiągnąć) cele – przy uwzględnieniu stopnia ważności tych celów;
- efektywność – to ocena właściwego przekształcenia zasobów/środków (funduszy, ludzi, czasu, itd.) w efekty;
- użyteczność – to wszystkie konsekwencje wdrożenia przedsięwzięcia – krótko- i długoterminowe, bezpośrednie i pośrednie, pozytywne i negatywne, przewidziane i nieprzewidziane;
- trwałość – to stopień, w jakim efekty przedsięwzięcia oddziałują po jego zakończeniu^[6].

Metody ewaluacji: analiza dokumentów, wywiady, ankiety/kwestionariusze, obserwacja

Rezultaty i wskaźniki.

Wskaźnikiem jakościowym będą opinie beneficjentów programu i opinie uczestników szkolenia na temat jego użyteczności itp. Natomiast wskaźniki ilościowe wyrażane będą w liczbach określających wymierne cechy faktu, np. liczbę przeprowadzonych szkoleń, liczbę uczestników tych szkoleń itp.

Ewaluacji podlegają standard i dostępność usług oraz stopień i realizacja celów.

Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszym Programie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie będące koordynatorem Programu, będzie raportowało rokrocznie działania wraz ze sprawozdaniem z realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 podczas przedstawiania Radzie Powiatu Wejherowskiego corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie. Merytorycznie realizacja Programu należy do Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej, w tym opracowywanie co roku sprawozdań z realizacji Programu.

Załącznikiem do niniejszego Programu jest Program dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej pn. ”Drogowskaz do samodzielności”

IX. Spis tabel i wykresów

Tabela 1 Dane o rodzinach biologicznych mających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z podziałem na gminy -stan na dzień 30 marca 2020 r.....	4
Tabela 2 Liczba asystentów rodziny oraz liczba opracowanych planów pracy z rodziną.....	5
Tabela 3 Liczba rodzin niewydolnych wychowawczo w powiecie wejherowskim, liczba dzieci w tych rodzinach, liczba asystentów rodziny w powiecie i liczba opracowanych planów pracy z rodziną.....	6
Tabela 4 Formy pracy z rodziną realizowane przez Gminę.....	7
Tabela 5 Liczba placówek wsparcia dziennego w gminach, liczba rodzin wspierających i gminne programy wspierania rodziny.....	8
Tabela 6 Zestawienie statystyczne zrealizowanych zadań specjalistycznych na podstawie bazy specjalistów w roku 2019.....	14
Tabela 7 Placówki opiekuńczo – wychowawcze w powiecie wejherowskim w 2019 roku.....	16
Tabela 8 Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powiatu wejherowskiego ze względu na wiek, wg stanu na dzień 31.12.2019r.....	18
Tabela 9 Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu wejherowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych na terenie innych powiatów.....	19
Tabela 10 Liczba dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej z podziałem.....	21
Tabela 11 Plan i wykonanie wydatków w roku 2019.....	23
Tabela 12 Limit rodzin zastępczych zawodowych w powiecie wejherowskim.....	31
Tabela 13 Plan budżetu na lata 2021-2023.....	32

Wykres 1 Liczba rodzina biologicznych mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z podziałem na gminy wraz z liczba dzieci w tych rodzinach.....	5
Wykres 2 Liczba asystentów rodziny i planów pomocy rodzinie z podziałem na gminy.....	6
Wykres 3 Dane dla całego powiatu wejherowskiego o liczbie rodzin niewydolnych wychowawczo, dzieci w tych rodzinach, przyznanych przez Gminy asystentów rodziny oraz zatwierdzonych planów pracy z rodziną.....	6
Wykres 4 Liczba rodzin zastępczych w latach 1999-2018.....	11
Wykres 5 Liczba rodzin zastępczych – stan na dzień 31.12.2019 i narastająco w roku 2019.....	11
Wykres 6 Liczba dzieci w poszczególnych rodzajach rodzinach zastępczych – stan na dzień 21.12.2019 i narastająco w roku 2019.....	12
Wykres 7 Liczba rodzin zastępczych wg typu – stan na dzień 30.06.2020.....	12
Wykres 8 Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci – stan na dzień 30.06.2020 r.....	13
Wykres 9 Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w tych rodzinach, ogółem – stan na dzień 30.06.2020.....	13
Wykres 10 Ilość umieszczeń dzieci z terenu powiatu wejherowskiego.....	20
Wykres 11 Ilość dzieci z terenu powiatu wejherowskiego opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą w 2018 i 2019 roku.....	21
Wykres 12 Liczba dzieci w pieczy zastępczej z podziałem na gminy.....	22
Wykres 13 Liczba dzieci w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej z podziałem na gminy i razem.....	22
Wykres 14 Wydatki na rodziny zastępcze w zł.....	25
Wykres 15 Wydatki na placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	26

Program dla usamodzielniających się wychowanków
pieczy zastępczej
„DROGOWSKAZ DO SAMODZIELNOŚCI”

1. Wprowadzenie:

Usamodzielnianie wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej czy rodziny zastępczej to proces, wymagający odpowiedniego przygotowania samego wychowanka, służb i zaplecza społecznego usamodzielnianego, ścisłej współpracy interdyscyplinarnej wszystkich elementów systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Proces usamodzielniania powinien zacząć się już w chwili, gdy wychowanek trafia do instytucjonalnej lub rodzinnej formy pieczy zastępczej. Pozyskane kompetencje społeczne, w które wyposażany jest wychowanek w procesie socjalizacji, powinny dawać podwaliny do samodzielnego funkcjonowania, poza systemem pomocy społecznej lub przy jej niezbędnym ale ograniczonym wsparciu.

Dotychczasowe doświadczenia pozwalają stwierdzić, że młodzież opuszczająca pieczę zastępczą, nie jest przygotowana na samodzielne kierowanie swoim życiem, często nie posiada kompetencji pozwalających im na sprawne funkcjonowanie w życiu społecznym. Nie potrafi swobodnie poruszać się po rynku edukacyjnym, zawodowym, wykazuje lęk przed instytucjami publicznymi bowiem nie posiada wiedzy na temat ich uprawnień i działalności. Oprócz niedostatków społecznych, usamodzielniani wychowankowie często charakteryzują się brakiem wiary w swoje możliwości, odpowiedzialności za siebie i swoje życie oraz poczucia że są kreatorami swojego dalszego losu. Zatem konieczne jest wzmocnienie systemu wspierania wychowanków w procesie usamodzielniania poprzez kształtowanie tych sfer ich rozwoju. Proces ten jednak wymaga systematycznego i interdyscyplinarnego oddziaływania.

Dlatego też intensyfikacja oddziaływań w procesie usamodzielniania następować będzie na dwa lata przed uzyskaniem przez wychowanka pełnoletniości i podjęciu przez niego decyzji o opuszczeniu pieczy zastępczej.

W procesie usamodzielniania oprócz samego wychowanka będą brać udział instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej we współpracy z lokalnymi instytucjami rynku pracy, zabezpieczenia socjalnego, instytucji publicznych.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie usamodzielniających się wychowanków znajdują odzwierciedlenie w „Powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017” i stanowią jednolity system wsparcia do wykorzystania przez wszystkie placówki opiekuńczo – wychowawczych dla których organem prowadzącym jest powiat oraz placówek dotowanych przez Powiat oraz różnych form rodzinnej pieczy zastępczej.

2. Cel główny Programu

Celem głównym programu usamodzielnienia jest przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do samodzielnego życia.

3. Proces usamodzielnienia przed opuszczeniem pieczy zastępczej:

Działania w zakresie usamodzielniania się wychowanków przed opuszczeniem przez nich pieczy zastępczej będą skoordynowane i dotyczą wychowanków, placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzin zastępczych.

4. Beneficjenci programu:

1. Wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy ukończyli 16 rok życia,
2. Opiekunowie usamodzielnienia.

5. Zadania przewidziane do realizacji

I. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie

1. Udzielanie świadczeń finansowych przewidzianych ustawą o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie,
2. Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnieniu,
3. Koordynowanie interdyscyplinarnego i międzyinstytucjonalnego systemu wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków,
4. Organizacja szkoleń i warsztatów dla usamodzielnianych wychowanków
 - 1) Wychowankowie w wieku 16-17 lat
 - a. Warsztaty kształtujące wzrost rozwoju osobistego w zakresie:
 - uzyskania spójnego obrazu samego siebie i świadomości swoich słabych oraz silnych stron, nastawienie na sukces,
 - budowania bliskich relacji,
 - znaczenia uczuć w życiu człowieka,
 - tworzenia obrazu przyszłej rodziny, planowania rodziny,
 - treningu umiejętności gospodarowanie i zarządzania budżetem domowym,
 - stawiania celów,
 - nauki podstawowych zasad dbania o estetykę i porządek.
 - 2) wychowankowie w wieku 17-18 lat
 - a. warsztaty w zakresie:
 - aktywizacji zawodowej,
 - autoprezentacji, wizażu,
 - profilaktyki uzależnień,
 - kontaktów z instytucjami użyteczności publicznej, nauki wypełniania druków urzędowych; warsztaty z udziałem instytucji użyteczności publicznej w tym Powiatowym Urzędem Pracy, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Urzędami Gmin, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją, organizacjami pozarządowymi.
 - praw i obowiązków usamodzielnianych wychowanków
 - budowania Indywidualnego Programu Usamodzielnienia.
 - b. Grupy wsparcia
 5. Wsparcie metodyczne dla opiekunów usamodzielnienia,
 - 1) Szkolenia i warsztaty dla opiekunów usamodzielnienia w zakresie:

- a. Praw i obowiązków opiekunów usamodzielnienia,
 - b. Praw i obowiązków usamodzielnianych wychowanków,
 - c. Budowanie indywidualnego programu usamodzielnienia
 - d. Grupy samopomocowe
6. Opracowanie poradnika dla osób usamodzielnianych „Świadoma samodzielność”.
 7. Opracowanie informatora dla opiekunów usamodzielnienia „Patron samodzielności”.
 8. Tworzenie systemu wsparcia socjalnego (tworzenie mieszkań chronionych lub treningowych)
 9. Monitoring sytuacji usamodzielnianego wychowanka oraz monitorowanie sytuacji wychowanka po opuszczeniu pieczy zastępczej.

1. Placówki opiekuńczo –wychowawcze, PCPR

- 1) Prowadzenie zespołów ds. usamodzielniania,
- 2) Prowadzenie szkoleń i warsztatów dla usamodzielnianych wychowanków,
- 3) Współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami na rzecz usamodzielnianych wychowanków,

2. Opiekunowie usamodzielnienia

- 1) opracowanie wspólnie z osobą usamodzielniającą się indywidualnego programu usamodzielnienia,
- 2) wsparcie wychowanka w realizacji IPU
- 3) nadzór nad realizacją postanowień planów usamodzielnienia,
- 4) ocena indywidualnego programu usamodzielnienia oraz jego modyfikowanie,
- 5) współpraca z rodziną osoby usamodzielniającej się oraz ze środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą i gminą,

3. Wychowankowie w procesie usamodzielnienia

- 1) wskazanie opiekuna usamodzielnienia i pisemnej zgody na sprawowanie funkcji opiekuna tej osoby na rok przed osiągnięciem pełnoletności,
- 2) przygotowanie wraz z opiekunem usamodzielnienia i pracownikiem placówki lub PCPR programu usamodzielnienia, i złożenie IPU w PCPR minimum na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności,
- 3) realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, zgodnie z jego założeniami,
- 4) wnoszenie zmian do programu usamodzielnienia celem ich zatwierdzenia przez dyrektora PCPR,
- 5) uczestnictwo w programach, warsztatach kierowanych do młodzieży mających na celu uzyskanie dodatkowych kwalifikacji i kompetencji,
- 6) kontakt i stała współpracy z opiekunem usamodzielnienia i pracownikiem socjalnym Centrum,
- 7) składanie pisemnych wniosków o udzielenie pomocy finansowej, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz informowanie o każdej zmianie sytuacji osobistej i majątkowej mającej wpływ na prawo do tych świadczeń,
- 8) informowanie PCPR o wszelkich zmianach mających wpływ na wypłatę świadczeń.

6. Zakładane efekty programu

- 1) Wzrost rozwoju osobistego wychowanków,
- 2) Podniesienie świadomości społecznej wychowanków,
- 3) Zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za proces usamodzielniania u opiekunów i wychowanków,
- 4) Zwiększenie efektywności Indywidualnych Programów Usamodzielnień wychowanków,
- 5) Nabycie umiejętności związanych z prowadzeniem samodzielnego życia i odpowiedzialności za podejmowanie decyzji w dorosłym życiu.

7. Finansowanie programu

1. Środki finansowe Powiatu Wejherowskiego ,
2. Środki finansowe UE,
3. Środki zewnętrzne – dotacje celowe.

8. Monitorowanie Programu

W okresie obowiązywania, program będzie analizowany przez pracowników Zespołu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej w procesie monitoringu, którego istotą będzie badanie i analizowanie jego realizacji oraz osiągnięcie zakładanych efektów.